

אפיק ושות' אפיק מלפטי

אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון
AFIK & CO. ATTORNEYS AND NOTARY

גיליון 82, 17 אוגוסט, 2011

הגיליון המקצועי הדו שבועי של [אפיק ושות', עורכי דין ונוטריון](#)
דניאל פריש 3 תל אביב, קומה 25, טלפון 03-609.0.609 פקס 03-609.1.609

תוכן עניינים

- 1. מאמר בנושא: הלוואת בעלים מול ערבות אישית לחברה – מה עדיף?**
מאמר מאת עו"ד דורון אפיק, שותף בכיר במשרדנו, העוסק בקדימויות נושים בפירוק חברה והשפעתן על אופן מימון החברה על ידי בעלי המניות בה.
- 2. פרסומים בעיתונות אודות משרדנו**
מעריב – כתבה מקיפה בנושא מנגנון במב"י בסכסוכים בין בעלי מניות, לרבות ראיון עם עו"ד שלומי תורג'מן, שותף בכיר במשרדנו שופינג מקומי- בית שמש – פרסום אודות העתרה לבג"ץ בה מייצגת משרדנו את המועצה האזורית מטה יהודה ובה הוציא בג"צ, לפי בקשת משרדנו צו האוסר על שר הפנים לספח אזורי התעשייה של המועצה האזורית מטה יהודה לטובת העיר בית שמש.
- 3. עדכוני תאגידים, הגבלים עסקיים וניירות ערך:**
  - א. הקמת חברה מתחרה על ידי בעל מניות מזכה החברה ברווחי החברה המתחרה**
שלום תל אביב: בעל מניות ודירקטור בחברה לא רשאי להקים חברה מתחרה.
  - ב. חושפי הפרות חוקי ניירות ערך בחברה ציבורית, חסינים מפיטורים אם חשפו הפרות בפני הרשויות**
פדראלי בארצות הברית: חושפי הפרות הוראות חוקי ניירות ערך בחברה ציבורית, חסינים מפיטורים אם חשפו הפרות בפני הרשויות. חשיפה לגורמי תקשורת אינה מזכה בחסינות.
  - ג. בעל מניות שהצבעתו איננה נובעת ממניעים של טובת החברה ייחשב כבעל עניין אישי בהצבעה**
מחוזי ירושלים: כאשר ניגוד עניינים של בעל מניות אינו גלוי וקיים במחלוקת, החברה לא תקבע אם קיים ניגוד עניינים אלא בעל המניות ולאחר מכן ניתן לתקוף בבית משפט. ענין אישי הוא שיקולים אישיים ולא שיקולי טובת החברה.
- 4. עדכוני משפט מסחרי וזכויות יוצרים:**
  - א. אמנת מס חדשה בין ישראל לבין מלטה מיום 10 אוגוסט, 2011**
אמנת מס חדשה בין ישראל למלטה. שיתוף פעולה בהחלפת מידע בין רשויות המס, שיעור ניכוי מס במקור מופחת ופטור מנכוי מס במקור ברווחי הון.
  - ב. בעל אתר אינטרנט אינו אחראי להפרת זכויות יוצרים על ידי גולשים המפרסמים הודעות באתר**
מחוזי מרכז: לא בנקל תוטל אחריות נזיקית על בעל אתר אינטרנט, המהווה גורם ביניים, להפרה עקיפה של זכויות יוצרים. בהעדר ידיעה, עידוד הפרה או יצירת פורום פסול של הפרות זכויות יוצרים, לא תתקיים אחריות.

רשימת התפוצה של משרד אפיק ושות' מופצת אחת לשבועיים לקהל של מעל 2,000 איש וכוללת פרסומים מקצועיים תמציתיים לקהל הרחב בנושאים משפטיים המעניינים את הקהילה העסקית והינם בתחומים בהם עוסק המשרד. על מנת להיות מוסר מרשימת התפוצה או על מנת להצטרף אליה יש לשלוח מייל לכתובת newsletter@afiklaw.com ובכותרת לכתוב "אנא הסרו אותי מרשימת התפוצה" או "אנא צרפו אותי לרשימת התפוצה". ניתן להעביר עדכון זה לכל אדם ובלבד שלא נעשה כל שינוי בטקסט. אין האמור בעדכון זה מהווה ייעוץ משפטי ובכל נושא מומלץ לפנות למשרדנו על מנת שהעובדות תיבחנה היטב בטרם תתקבל החלטה כלשהי.

מצ"ב מאמר אשר פורסם אמנם לפני מספר שנים אך עדיין רלוונטי ורק לאחרונה נשאלנו על נושא דומה ועל כן חשבנו לנכון לפרסמו שוב.

את המאמרים של משרדנו, אשר פורסמו ביפעת מכרזים ניתן למצוא גם בקישור:

<http://www.tenders.co.il/new/expert.asp?Expertid=12>

את המאמר כתב עו"ד דורון אפיק, שותף בכיר במשרד אפיק תורג'מן, חבר בלשכות עורכי הדין של ישראל וניו-יורק ומתמחה בליווי חברות, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, ומימון ואף מרצה בתחום במסגרת התואר האקדמי במשפטים. עו"ד אפיק הינו גם בוגר הכשרת ICC MASTERCLASS FOR ARBITRATORS והכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות).

מצורפת כתבה מקיפה אשר פורסמה על ידי הכתבת חגית ברונסקי במעריב ביום 5 אוגוסט, 2011, תחת הכותרת "כשבמבי בעט" ועוסקת במנגנון הבמב"י לפתרון סכסוכים בין בעלי מניות. הכתבה כוללת גם ראיון עם עו"ד שלומי תורג'מן, שותף במשרדנו, המומחה בתחום ואף מרצה בנושא במסגרת התואר במשפטים.

לאחרונה אף פורסם במגזין המקצועי "תאגידיים" מאמר מקיף בנושא אותו כתב עו"ד תורג'מן בשיתוף עם ד"ר עדי אייל.

את הכתבה ניתן למצוא גם בקישורים:

http://www.ifat.com/PersonalMail/images/Clips/ORG_13880025.pdf

http://www.ifat.com/PersonalMail/images/Clips/ORG_13880027.pdf

http://www.ifat.com/PersonalMail/images/Clips/ORG_13880028.pdf

מצורפת כתבה אשר פורסמה בעיתון שופינג מקומי - בית שמש ביום 11 אוגוסט, 2011, תחת הכותרת "למשרד הפנים אין תשובות" והסוקרת את העתירה אשר הגיש משרדנו לבית המשפט הגבוה לצדק כנגד החלטת משרד הפנים לספח לעיריית בית שמש את אזורי התעשייה של המועצה האזורית מטה יהודה. כב' שופט בית המשפט העליון יורם דנציגר הוציא צו מניעה לפי בקשת משרדנו המונע משר הפנים להורות על סיפוח אזורי התעשייה. העתירה, המשתרעת על פני מעל 400 עמודי טיעונים ונספחים, הוגשה באמצעות משרדנו בשיתוף עורכת הדין ורד כהן מהלשכה המשפטית של המועצה האזורית מטה יהודה ומבקשת מבית המשפט לבטל החלטת שר הפנים באשר הינה שרירותית, אינה מידתית וחורגת ממתחם הסבירות, שכן ניתנה מבלי שנשמעה חוות דעתם של מומחים ואנשי מקצוע בדבר ההשלכות הקשות הצפויות למטה יהודה כתוצאה מסיפוח השטחים לעיר בית שמש.

את הכתבה ניתן למצוא גם בקישור:

http://www.ifat.com/PersonalMail/images/Clips/ORG_14002802.pdf

א. הקמת חברה מתחרה על ידי בעל מניות מזכה החברה ברווחי החברה המתחרה
 [תא (ת"א) 10607/07 ברק תוכנה נ' רונן בן שטרית, 25.07.2011, בית משפט השלום תל אביב, כב' השופטת נועה גרוסמן, סגנית נשיאה]

בעל מניות ודירקטור בחברה מכר את חלקו בה, אך בטרם הושלמה המכירה, הקים חברה מתחרה וזאת בניגוד להסכם מייסדים בו התחייב שלא לפעול בניגוד עניינים ולשמור על סודיות ללא מגבלת זמן. בית המשפט קבע, כי פתיחתו של עסק בתחום עיסוקה של החברה, ניצול משאבי החברה לטובת אינטרסים אישיים ונטילת מידע וסודות מסחריים יש בהם הפרה של חובת האמונים. עוד קבע בית המשפט, כי דירקטור אינו רשאי לזכות חוזים הגורמים, או עלולים לגרום, לניגוד אינטרסים בינו לבין החברה, אסור לו לנצל הזדמנויות של החברה ולהשתמש ברכוש ובמידע שרכש בעקיפין או במישרין בעת כהונתו בחברה, והוא חייב לגלות את העניין שיש לו בעסקאות של החברה. לאור כל זאת, קבע בית המשפט, כי פעולות בעל המניות נגועות בניגוד עניינים מובהק ועל כן זכאית החברה לפיצוי בגובה הרווח לו היתה זכאית החברה אילו היתה היא מבצעת את הפרוייקטים שבוצעו בפועל על-ידי החברה המתחרה שהקים בעל המניות והדירקטור בה.

ב. חושפי הפרות חוקי ניירות ערך בחברה ציבורית, חסינים מפיטורים אם חשפו הפרות בפני הרשויות
 [Tides v. Boeing Co., No. 10-35238 (9th Cir. May 3, 2011)]

בתביעה אשר הוגשה על ידי שניים מחברי ועדת הביקורת של חברת בואינג נטען, כי פיטוריהם נבעו מחשיפת כשלים במערכות המידע הממוחשבות של החברה. השניים טענו, כי הפיטורים אינם כדין הואיל וחוק סרבנס אוקסלי (SOX) מקנה חסינות לעובדים אשר חושפים כשלים פנימיים בחברות ציבוריות. בית המשפט הפדראלי לערעורים של ה-9th Circuit קבע, כי העובדים אינם זכאים להגנת ה-SOX מכיוון שחשפו את הכשלים באמצעי התקשורת ולא בפני הרשויות הרגולטיביות. הואיל ובישראל קיימת מגמה ברורה של אימוץ כללי ממשל תאגידי, לרבות מנגנוני ה-SOX, קיימת חשיבות רבה לפסק הדין, לא רק על חברות ציבוריות ישראליות הנסחרות בארצות הברית, אלא גם על חברות ציבוריות ישראליות הנסחרות בישראל. יתר על כן, הוראות חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במנהל התקין), תשנ"ז-1997, מקנות סמכות מיוחדת לבית הדין לעבודה לפסוק פיצויים או לתת צו מניעה או אף צו עשה כנגד פגיעה בתנאי עבודה או פיטורין של עובדים אשר חשפו שחיתות במקום עבודתם.

ג. בעל מניות שהצבעתו איננה נובעת ממניעים של טובת החברה ייחשב כבעל עניין אישי בהצבעה
 [ה"פ (י-ם) 7236-05-11 גולדפון בע"מ נ' ב.יאיר חברה קבלנית לעבודות בניה 1988 בע"מ, בית המשפט המחוזי בירושלים, 11.08.11, כב' השופט נעם סולברג]

בסכסוך בין בעלי השליטה בחברה לבין בעלי מניות המיעוט בה, עלתה השאלה האם ניתן לסווג את בעלי מניות המיעוט כ"בעלי עניין אישי", בשעה שהם מצביעים כנגד עיסקה שבין החברה לבין בעלי השליטה בה?

באופן טבעי בהחלטות מסוג זה, עמדתם השלילית של בעלי מניות המיעוט בנוגע לעיסקה הייתה ידועה מבעוד מועד, ולפיכך בזימון לאסיפה צוין כי אותם בעלי מניות המיעוט נחשבים כבעלי עניין אישי ולא יוכלו להיכלל במניין המצביעים. בית המשפט קבע, כי במצב בו עניינו האישי של בעל המניות גלוי ועצם קיומו אינו נתון למחלוקת- בעל המניות יהא מנוע מלהצביע; במצב בו עניינו האישי של בעל המניות אינו גלוי ועצם קיומו רק נטען על ידי בעל מניות אחר בעוד שהוא עצמו איננו מודה בו- בעל המניות יוכל להצביע באסיפה וניתן יהיה לטעון לניגוד עניינים רק בפניה לבית המשפט לאחר ההצבעה. במקרה זה קבע בית המשפט כי יש למנות את קולות בעלי המיעוט בהצבעה ולאחר ההצבעה יוכל הרוב לתקוף ההצבעה בבית המשפט בטענה של ניגוד עניינים.

עוד קבע בית המשפט, כי המבחן לבדיקת קיום ניגוד עניינים הינו שאלת המניע להצבעת בעל המניות: בעל מניות שהצבעתו איננה נובעת ממניעים של טובת החברה, קולו לא ימנה.

מדינת ישראל חתמה לאחרונה על אמנה למניעת כפל מס עם מלטה וזאת כחלק ממדיניות משרד האוצר להרחיב את מספר האמנות החתומות על ידי ישראל. בתוך כך, חתימתה של ישראל על אמנה עם מדינה נוספת גוררת הרחבת רשת האמנות המקנות הקלות מתשלום מסי כפל וממשוות בסיס נוח להשקעות ולמתן שירותים. זאת ועוד, האמנה מכילה סעיף המאפשר החלפת מידע בין רשויות המס של ישראל ומלטה המבוסס על אמנת המודל של ארגון ה-OECD אליו הצטרפה ישראל לאחרונה. האמנה תכנס לתוקפה עם אשרורה. יש לציין, כי שיעורי ניכוי המס במקור במדינה שבה מבוצע התשלום (מדינת המקור) נקבעו ל-5% מתשלומי ריבית ול-15%-0% מדיבידנד. לגבי רווח הון, המיסוי יהיה במדינת תושבותו של המוכר. בשולי הדברים, יש לציין כי יתרונה הבולט של מלטה נובע מכך שמלטה הינה צד לאמנות רבות למניעת כפל מס, ויכולה לשמש בסיס נוח להשקעות ולמתן שירותים ברחבי אירופה והעולם.

רו"ח אלי אליס, שותף ומנהל המחלקה הבינלאומית בBDO זיו האפט (www.bdo.co.il), פירמת רואי חשבון המהווה חלק מהרשת הבינלאומית BDO הפרושה בלמעלה מ-110 מדינות ומדורגת בין חמש הפירמות הגדולות בישראל, הוסיף על האמור, כי למלטה שיטת מס ייחודית המאפשרת תשלום מס חברות מלא אשר מוחזר- בחלקו או במלואו- בעת חלוקת הרווחים לבעל המניות הזר כדיבידנד. שיטת מס זו עשויה להוות יתרון למשקיעים ממדיניות שונות אשר עשויים, למשל, להימנע מהחלת הוראות חברה נשלטת זרה [CFC] אם יעשו שימוש מושכל בשיטת מס זו. העובדה כי מלטה הינה חלק מהאיחוד האירופי מאפשרת למלטה ליהנות מהסכמי [דירקטיבות] המס של האיחוד האירופי ובכך הפכת אותה אטרקטיבית למשקיעים שונים, לא פחות מקפריסין-אחותה הרוחנית.

ב. בעל אתר אינטרנט אינו אחראי להפרת זכויות יוצרים על ידי גולשים המפרסמים הודעות באתר
[ת"א 567-08-09 א.ל.י.ס. אגודה להגנת יצירות סינמטוגרפיות (1993) בע"מ ואח' נ' רוטרנט בע"מ ואח', 08.08.2011, בית המשפט המחוזי – מחוז מרכז, כב' השופט פרופ' עופר גרוסקופף]

בית המשפט המחוזי דן בשאלתה אחריות בעל אתר אינטרנט להפרת זכויות יוצרים על ידי באתר והוכנסו אליו על ידי גולשיו, כאשר קישורים אלה מפנים לאתרים המפרים זכויות יוצרים. בית המשפט המחוזי קבע, כי על מנת לקבוע כי קיימת הפרה תורמת של בעל האתר צריכים להתקיים שלושה תנאים מצטברים: קיומה בפועל של הפרה; מודעות בפועל של בעל האתר להפרה ותרומה ממשית לביצוע ההפרה. בעניין זה נקבע, כי בעוד שהתנאי הראשון מתקיים, שני הגורמים האחרים אינם מתקיימים: ראשית, נדרשת ידיעה בפועל ובעל האתר אינו אמור לנטר כל הודעה והודעה על מנת לוודא אם מדובר בלינק לאתר מפר אם לאו, זוהי אחריות של בעל זכויות היוצרים ולא של בעל האתר (שרק נדרש להסיר לינקים מפרים אם קיבל על כך הודעה במסגרת נוהל "הודעה והסרה"); שנית, לא היתה לבעל האתר תרומה ממשית להפרה משום שאין די בהעלאת לינק על ידי מאן דהוא כדי לקבוע שההפרה נעשתה על ידי האתר (להבדיל מהפנייה ישירה אל עותק מפר של יצירה).

עוד נקבע, כי אין להחיל את החריגים לכלל ההפרה התורמת, קרי, חריגים אשר מכוחם ניתן להחיל אחריות עקיפה על בעל האתר גם בהיעדר התנאים האמורים. חריגים אלה הם: "חריג העידוד" – ככל שהאתר מעודד באופן אקטיבי הצבת לינקים לאתרים מפרים; או "פורום פסול" – אם האתר כולו מכיל קישורים לאתרים מפרים בבחינת "מדריך להפרה לזכויות יוצרים".

גם עסק קטן יכול לזכות במכרז כמו גדול

הלוואת בעלים מול ערבות אישית לחברה - מה עדיף?

לקוח של משרדנו פנה אלינו בשאלה - חברה בה הוא מחזיק מניות זקוקה למימון. האם עדיף לו לתת לחברה הלוואת בעלים או לחתום במקום זאת ערבות כלפי הבנק להלוואה שהחברה תיקח.

אחד מעקרונות היסוד בפירוק של חברה או בפשיטת רגל של יחיד הוא עקרון השוויון בין הנושים. משמעות עיקרון זה אינה בי כל הנושים של אדם או חברה הינם בעלי מעמד זהה, אלא שנושים מאותה דרגת קדימות יזכו להיפרע מנכסי הפירוק או פשיטת הרגל באופן שווה.

מה הכוונה דרגת קדימות? תחילה תבואנה הוצאות הפירוק או פשיטת הרגל. לאחריה קיימים נושים מובטחים - נושים להם בטוחות כלשהן. גם בין הנושים המובטחים קיימים סדרי עדיפויות, אם באופן כללי ואם באופן ספציפי לנבי הנכס המשמש כבטוחה. לאחר הנושים המובטחים באים באופן כללי נושים בעלי זכות קדימה ולבסוף הנושים הרגילים. נושים בעלי זכות קדימה הינם נושים המקבלים על פי חוק עדיפות על נושים אחרים עד רמה מסוימת. כך הם חלק מהחובות לעובדים, שכר דירה ומסים.

כאשר מדובר בחברה בפירוק, רק לאחר ששולמו כל הכספים לנושי החברה, בכל שנותרו כספים או נכסים ניתן לחלקם לבעלי המניות של החברה ("דיבידנדים בפירוק"). בעניין קריספי קכע בית המשפט העליון כי גם בין הנושים הרגילים של החברה במקרים מסוימים יבואו תחילה הנושים החיצוניים ורק לבסוף חובות לבעלי המניות של החברה (דוקטרינה ה"הדחיה"). במילים אחרות, באותו מקרה נפסק כי הלוואות בעלים תבואנה שלב אחד לפני חלוקת דיבידנדים בפירוק ולא באופן שוויוני לנושים האחרים של החברה. באופן דומה קובע פקודת פשיטת הרגל כי כאשר מדובר בפשיטת רגל של יחיד, תידחה זכותו של בן זוג אשר הלווה כספים לעסק של בן זוגו.

חשוב להבדיל בין נושה רגיל לבין נושה שהחוב אליו קם מבוח הפעלה של ערבות. חוק הערבות קובע את עקרון ה"סובורגציה"

(או בעברית - תחלוף) - ערב משלם את חובו של אחר קונה למעשה את זכותו של אותו אדם במקומו שילם את החוב. בית המשפט העליון החיל כלל זה גם על סדר עדיפויות נושים. כך למשל, אישה אשר בעלה פשט רגל ושילמה את חובותיו לנושה מובטח בשל ערבות אישית שחתמה אמורה להיות אחרונה בסדר הנושים. עם זאת, בית המשפט העליון פסק במקרה רוטל לין כי מכיוון שנשייתו של בן הזוג קמה מתוקף ערבות, נכנס בן הזוג לנעליו של הנושה המובטח.

נראה שכל זה ניתן להחיל גם על בעלי מניות בחברה. בעוד שקיימת סכנה כי הלוואת בעלים תהיה אחרונה בסדר הנושים, אם שבמקום הלוואת בעלים יהיה בעל המניות ערב לחובות של החברה לבנק והבנק הינו נושה מובטח, ככל שישלם בעל המניות כספים מכוח ערבותו, יהיה בעל המניות נחשב לנושה מובטח של החברה. כמובן שאם רוצים שהערבות תחליף הלוואת בעלים, חשוב לוודא כי הערבות מוגבלת בסכום ואינה ערבות למלא חובותיה של החברה.

חשוב לציין כי הן נושא קדימויות נושים והן נושא מתן ערבותיות הינם נושאים מורכבים ביותר אשר יש להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום בטרם קבלת כל החלטה בתחום זה. חשוב לציין עוד, כי סקירה כללית זו אינה עוסקת בכלל בפן של מיסוי - שיקול מהותי אף הוא.

*מאת: עו"ד דורון אפיק

מה בגליון?

- 9.....בלעדי
- 10.....כללית
- 36.....תוצאות מכרזים
- 37.....מהעולם

עורכת: אילת אלוני-כהן
מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה
מחלקת מכירות: 03-5635069
03-5635073
03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138
פקס: 03-5635075

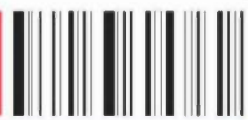
מובהר בזאת כי המערכת אינה אחראית, במישרין או בעקיפין, לתוכן הפרסום ו/או לאמיתות מציגו, לרבות כל מצג שיטובו להעיד על כוונת המפרסם או המוצר או השרות המוצע, והאחריות הבלעדית אפוא לתוכן הפרסום ולכל עניין המשתמע ממנו היא על המפרסמים בלבד.

16.12x35.99	32	8 עמוד	עסקים	מערב -	05/08/2011	28329467-1
עורך דין שלומי תורגום - 29490						

להמר על כל הקופה

עיסקה

כשבמבי בפעט

חגית ברונסקי

ההסכם שגרם למוני הראל לאבד את השליטה בהפועל תל-אביב מכונה במב"י, אבל השיטה רחוקה מהאסוציאציות של העופר החביב. היא דומה יותר למשחק פוקר אלים שבו מהמרים השחקנים על עמל חייהם. אנשי עסקים ממולחים כבר נכוו מעיסקאות במב"י בעוד הצד השני זוכה בכל הקופה

זאת בעקפיץ לתקשורת. חצי ההרדמה ששילה טביב אל יריבו בחודשים הללו פעלו את פעולתם. הראל, כך נראה, בלע את הפיתיון והיה סבור שטביב החליט להרים ידיים ולהמשיך הלאה אל עבר המיזם הבא – בית"ר ירושלים. אולם לטביב היו תוכניות אחרות. הוא מעולם לא התכוון לוותר. הוא פשוט רצה לא לוותר, אבל כמה שיותר בזול. וכך, ביום ההתמחרות הצליח טביב לקבל לידיו את הקבוצה תמורת 6 מיליון שקל. ולפי אוסידון הוא היה מוכן לשלם גם 15 מיליון שקל. קשה לדמיין מה עבר על מוני הראל כשהבין באותו הרגע בבית-המשפט שטביב לא קונה את בית"ר, שזה לא יהיה המשחק האחרון של הפועל שהוא יבקר בו ושבמעטפה יש רק 6 מיליון שקל, ואולי היו יכולים להיות יותר.

תשלום על האגו

הסכמי במב"י מקפלים בתוכם מקדם אמוציונלי גבוה ופתח לניהול לוחמה פסיכולוגית עסקית ומניפולציות הרדיות ולהתנהלות השמורה בדרך-כלל לשחקני פוקר. במקרים רבים זה נגמר בטוב, כמו בהסכם הבמב"י שפירק את השותפות של משפחת בן ש"ך בחברת הגז הוותיקה פזגו: משפחת בן ש"ך נקבה את מחיר חלקה בחברה, 105 מיליון שקל, צדיק בינו, בעל השליטה בפז, החליט לקנות – והשותפות פורקה. אבל כאשר קיימת יריבות בין השותפים, העיסקה מתגלגלת כמו דו-קרב בצהרי היום: מי שישמור על קור רוח ירוויח; מי שיצמצם ראשון או יסגיר את ה"סימן" שלו יפסיד. הסכמי במב"י רבים הורו תירו את אחד משני הצדדים המתמודדים עם מבט מרפתע ועם תחושה ש"גנבו לו את החברה מתחת לידניים". הסיבה לכך טמונה באופיו של ההסכם.

המנגנון משמש בסיס לעיסקאות רבות ומציינים אותן (או כופים) בתי-משפט כאשר מגיע

השמועות דיברו על כך שאלי טביב, בעלי הפועל תל-אביב, ישב עם ארקדי גאידימק. חלק גם היו מוכנים להישבע שהתקיימה התכתבות על מפיות נייר בין הצדדים, ואז הם לחצו ידיים. הן גם העירו שטביב כבר לא רוצה את הפועל ומסתכל קדימה – לעבר רכישת בית"ר ירושלים. היה או לא היה, המידע שהתדרו צץ במערכות עיתוני הספורט ונלחש מפה לאוזן בין כל מי שהיה קשור לעיסקת המכירה של הפועל תל-אביב – היתה חלק מהמאבק על השליטה בקבוצה, שהתנהלה על-פי חוקים אכזריים.

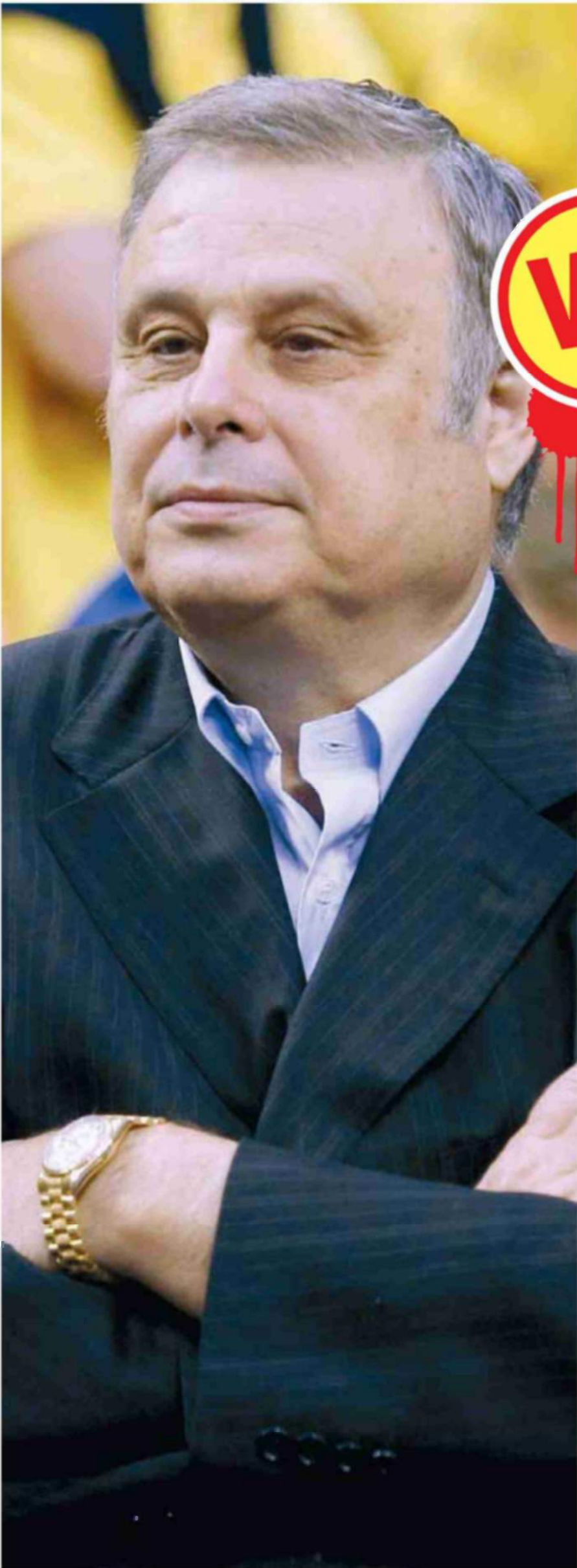
בעיסקה הזאת לא ייתכן כמעט ששני הצדדים ייצאו מרוצים. המשחק מכונה במב"י (Buy me - Buy you): צד אחד מציע לצד השני לרכוש את חלקו בשותפות במחיר שנקבע במעין מכרז הרדי שבו כל אחד מהצדדים מציע סכום. אם הצד השני דוחה את ההצעה למכור, הוא חייב לרכוש את חלקו של המציע שנקבע. פשוט כמו רולטה רוסית, ולעתים המהלך מקנה למעורבים תחושה דומה.

מאז הציע מוני הראל לטביב לרכוש את מניותיו בהפועל תמורת כ-6 מיליון שקל בחודש מאי השנה, התנהל טביב כמי שמעוניין למכור את הקבוצה. איש אמונו של טביב דורן אוסידון נשלח מטעמו לפזר רמזים ולשתול מסרים שלפיהם לטביב נמאס והוא מתכוון למכור. כש' אוסידון נשלח לאסוף הזמנות למשחק גביע המדינה הוא ביקש מאנשיו של הראל שיתחשבו וייתנו לו הזמנות כי זה המשחק האחרון שלהם בהפועל.

פסגת הלחץ העקיף היתה פרשת הפגישה עם גאידימק. גם כאן טרח אוסידון לשפוך אור על התרגיל. לדבריו, טביב וגאידימק אכן נפגשו במסעדה כלשהי, אך זה היה במקרה, וטביב העביר את המידע לשליחים שהדליפו

27x32.23	34	עמוד 8	מערב - עסקים	05/08/2011	28329535-7
עורך דין שלומי תורגמן - 29490					

Vs.

הוא מסוכן לאנשי עסקים שידם קלה על ההדק או מונעים רגשית ולא רק עסקית. כך למשל, עיסקת הבמב"י שנחתמה באחרונה בין הקבלן א.דורי לבין חיים כצמן מגזית גלוב הותירה את דורי המום, פגוע וספון בביתו, לא מאמין שמפעל חייו עבר ברגע אחד לידיים אחרות. היתה זו השותפות השלישית של דורי שלא עלתה יפה. מה שהחל בספטמבר 2007 כדרך חדשה לשני הצדדים, לאחר שגזית גלוב רכשה 50% מהחברה תמורת 44 מיליון דולר, הפך למוקד לבעיות ולחילוקי דעות.

השורה התחתונה היתה שאחרי 4 שנים של עליות ומורדות החל הסכם במב"י בין שני הצדדים. דורי החליט להציע לכצמן 82 מיליון שקל תמורת חלקו, סכום המציג פרמיה של 40% על שווי השוק של דורי. הוא האמין שכצמן יתפתה תוך שהוא נשען על הערכות שאין סינרגיה בין פעילותו זו לבין פעילות הקניונים של גזית. אך בשום שלב לא היתה לו כוונה לוותר על החברה ולהעביר אותה לכצמן.

דורי החל את דרכו כקבלן חיפאי קטן ובעשר אצבעות בנה אימפריה גדולה. הוא עבר שנים קשות ושרד שותפויות בעייתיות, שנות מי תון ומצוקות כלכליות. אבל הוא לא ויתר. אז למה שיוותר הפעם? לא ולא. דורי רצה לפרק את השותפות ולהמשיך הלאה. הוא פשוט לא העריך נכונה את הכוונות של כצמן ואת נחיתותו לשים יד על החברה. אילו היה סבור שיש סיכוי, ולו הקטן ביותר, ש-82 מיליון השקלים לא יספיקו, הוא היה מציע יותר. אבל הוא טעה. בגזית גלוב שלפו פנקס, רשמו צ'ק ושלחו את דורי הביתה. ההימור שלו כשל.

תורת המשחקים, ענף מחקר העוסק בתמחור החלטות, דנה רבות בהסכמי במב"י. כמו על שולחן הפוקר בקזינו - מי שיודע לשחק בקור רוח, גם אם מכפנים הוא רועד, לוקח הביתה את הז'יטונים. אחד המקרים הראשונים שבו פגש

לפתחם סכסוך בין שותפים שאי-נו פתיר בהתנהלות עסקית רגילה. כשאישה מהצדדים אינו יודע מה גובה ההצעה של הצד השני, מנסים הצדדים בפתח המו"מ לשלוף את השפנים מהכובע ואת האסים מהגרביים. "במב"י הוא מכרו מורכב מאוד מבחינה פסיכולוגית", אומר עדי אייל, ד"ר למשפטים וכלכלה שחקר את הנושא. "הוא עוסק באנשים שלא רוצים רק לנצח, אלא בעיקר רוצים שהצד השני יפסיד ולכן מוכנים לשלם הרבה מעבר לתשלום רציונלי. זה תשלום על האגו. זה בדיוק מה שקרה בהפועל תל-אביב כי בכ" דורגל האלמנט הרגשי ומרכיב הזהות חזקים מאוד. להיות בעלים של קבוצת כדורגל זה לא רק עסק, זה משהו שאנשים מגדירים את עצמם דרכו. לכן שני הצדדים רוצים להיות הבעלים. גם אם קודם לכן ראו בזה השקעה עסקית, אפילו אם זאת מוטלת בספק, הרי שהם הרוויחו מההשקעה הכספית משהו רגשי יותר וקשור יותר לדימוי ולזהות. כשיש מאבק ביניהם המצב מחריף, כי המפסיד לא רק מפסיד את העסק, אלא גם צריך לראות את המנצח בעיתון כל יום ולתהות 'למה אני לא שם'. ועל זה משלמים לא מעט".

עם המכנסיים למטה

הסכמי במב"י תופסים את אנשי העסקים קרי הרוח והמחושבים עם המכנסיים למטה. דווקא משום שהדברים נראים פשוטים כל-כך יש נטייה להקל בהם ראש. קשה לדמיין איש עסקים שיתייחס כך להליך גירושין ויבקש מאישו "להציע סכום". אבל משום מה בעסקאות ענק שגורלות נקבעים בהן ומפעלי חיים נמצאים בהן על הכף נהוג לבחור במנגנון המורכב הזה. יתרונו, של עתים מתגלה דווקא כחסרונו, הוא האפשרות לסיים מהר את הדברים מבלי להיקלע לסכסוכים משפטיים ארוכי-טווח. זכנו וגמרנו. משום כך

"בעלי מניירות שמייצרים סכסוכים פיקטיביים זו מגמה נפוצה מאוד"

עו"ד שלומי תורגמן, מרצה במכללת שערי משפט ובאוניברסיטת בר-אילן בנושא סכסוכים בין בעלי מניות ובעל משרד המתמחה בתחום, אומר כי ישנם מקרים רבים שבהם בעלי מניות שרוצים להיפרד משותף ממציאים סכסוך. "בעלי מניות שמייצרים סכסוכים פיקטיביים כדי להגיע לבמב"י זו מגמה נפוצה מאוד. זה קורה כמעט בכל חברה שלישית כי במב"י נראה כמו מפתח נוח. הסיבה היא שבית המשפט לא תמיד יודע שהסכסוך, לפחות מצד אחד שלו, מבוים, ומתרשם כי מדובר בשני צדדים שבאמת לא יכולים לעבוד יחד. ואז בהסכם הוא מנצח מצב של הוסד צדק ומאפשר למעשה לאחד הצדדים 'לגנוב' ערך של חברה".

מה הבוזנה ב"לגנוב" ערך של חברה? "כמעט בכל חברה יש מישהו שהוא אדמיניסטרטור ומישהו שהוא פיננסייר. זו תשתית נפוצה שמייצרת בעת ההקמה ערך מוסף לשני הצדדים. למשל, בחברות קבלניות צד אחד מביא את הקרקע, את הידע ואת היתרי הבנייה, והצד השני מביא את המימון ותומך בכל התחום הפיננסי של ההקמה. הבעיה צצה כאשר חלקו של צד אחד, בדרך-כלל זה של האדמיניסטרטור, נהיה רלוונטי פחות ומפריע לשותף הפיננסי.

"אם הצד הפיננסי רוצה להוציא את הצד השני יש לו יתרון, כי הוא יודע על עסקאות עתידיות, על כספים שעתידיים להיכנס ועל תוכניות פיתוח, וכשהוא מפעיל את הבמב"י הערך של החברה שלפיו נעשה ההסכם נמוך יותר משום שהצד הפיננסי לא חושף את כל הקלפים. מצב כזה מתאפשר כיוון שאין סעיף בהסכם במב"י שדורש משותפים להתחייב על אמיתותם של כל הדברים שהצד הירו עליהם, והם מספרים וחושפים כל מה שהם יודעים על החברה. אם היה מסמך כזה, היה אפשר ליצור מאזן אימה בתמחור החברה.

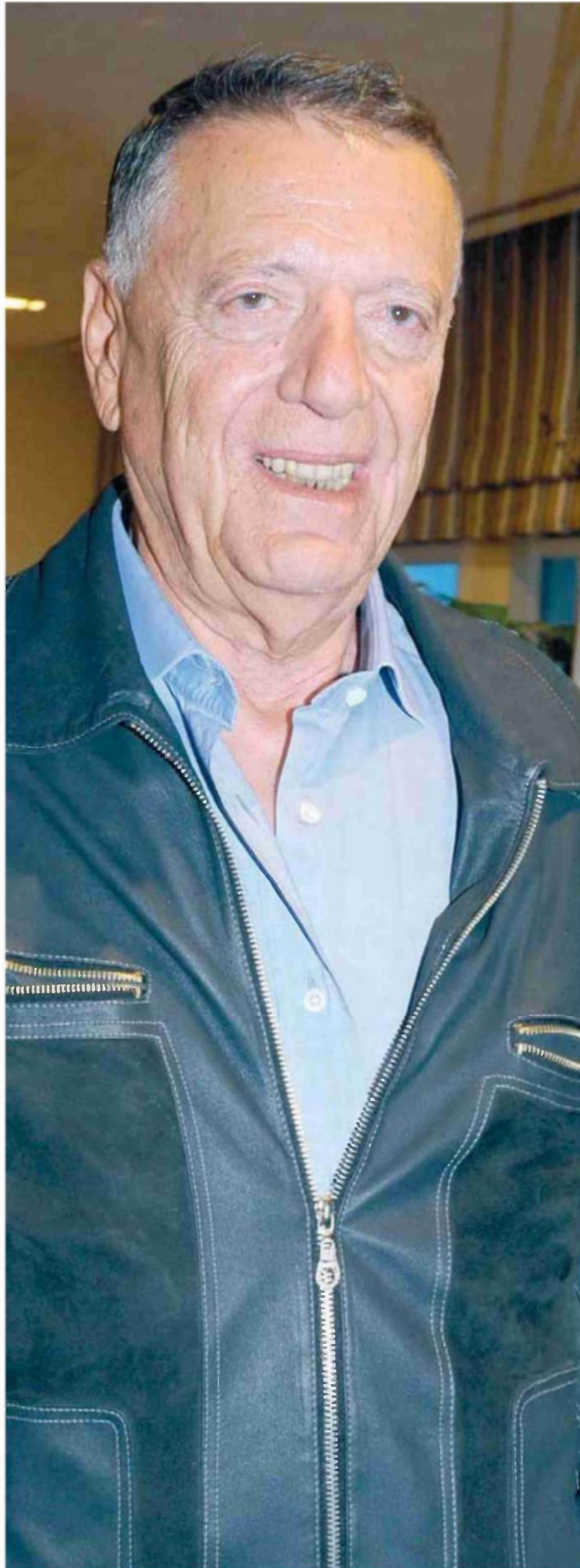
"בארה"ב, למשל, מקובל שבייסוד החברה מלווה לתקן נון הסכם קנייה ומכירה (Buy and Sell Agreement), שמהייב את הצדדים להצהיר שהם לא מסתירים דבר. אלה גורמים חשובים בהיפרדות שמשליכים על ערך החברה ועל נכונות הסכום שנקבע".

איך אפשר לפתור את זה?

"אפשר לקבוע מראש, בעת ההתקשרות העסקית, שהצדדים יחתמו על הסכם במב"י רק אם שניהם הגישו הצהרה בכתב על נכונותם העתידית לקיים אותו ורק אם מדובר ביוזמה של שניהם. חוק החברות מאפשר לצדדים לקבוע כיום איך יתנהלו ביניהם, ולכן מסמך כזה הוא חוקי. אפשר גם לקחת את זה רחוק יותר ולקבוע בכתב ששני הצדדים לעולם לא ייפרדו בדרך של במב"י, אלא אם יחליטו על הצעד יחד ויגישו לרבות המשפט הסכמה בכתב".

27.06x32.25	35	8	עמוד	עסקים	05/08/2011	28329555-9
עורך דין שלומי תורגום - 29490						

→ פדרמן (מימין) ושטראוס. עלית כנכס אסטרטגי צילומים: דני מרון וראובן קסטרו

עולם העסקים הישראלי בהימור במב"י מסחרר ומפתיע היה מאבק השליטה על חברת המעילות נחישתן. גליה אלבין, אלמנה צעירה ששכלה את בעלה מויכאל (מיקי) אלבין ומצאה עצמה נסערת, נשאבה לעיסקה שסיכוייה לצאת ממנה כשידה על העליונה אפסיים כמעט. מיקי הותיר אחריו 33.5% ממניות נחישתן. השותף השני היה חברו לשעבר עמיהוד רבין שהחזיק ב-29% מהמניות. רבין וגליה נקלעו לסכסוך שהביא את רבין להפעיל את הסכם הבמב"י שהיה ביניהם. הוא קיבל מימון מבנק הפועלים והגיש לגליה אלבין הצעה בהיקף 3.5 מיליון דולר, שהיתה צריכה להשיב עליה תוך 60 יום.

"מי שחזתם על במב"י עושה מניפולציה שמ" טרחה להשתלט על היריב, נזכרת אלבין בחיור, ויש לה סיבה לחיור. "אני הייתי בעלת המניות הראשית בנחישתן, ובעלי המניות האחרים חברו כדי לזרוק אותי. אמנם הם היו מיעוט, אבל הצ" ליחו להעביר הצעה בדירקטוריון שהפעילה את הבמב"י. הם היו משוכנעים שהם יכולים לזרוק אותי. כל מי שהכרתי אז אמר לי 'תמכרי, מה את צריכה את הצרות האלה'. אבל אני התמלא" תי חימה, ואז לא הייתי חזקה כמו היום; הייתי

מסכנה, תקעו לה במב"י".

הפרשייה לא הסתיימה בזאת, ואלבין מודה כי בפרץ דווקאי היא החליטה להחזיר: "אחרי שקיבלתי לידדי את החברה אפילו נקמתי נקמה קטנה. בכל התהליך קיבל השומר בכניסה לח' ניון של החברה הוראה לא להכניס אותי. אחרי שהכל נגמר הגעתי לחניון, עשיתי רוורס ונכ" נסתי עם המכונית בכוח דרך השער, ישר לתוך החניה של המנכ"ל. זה היה הבמב"י שלי. היום יש לי לופטים במגרלי נחישתן בנווה צדק. השורה התחתונה בבמב"י היא שכשיוצאים לקרב, יש להיות מוכנים להפסיד אותו. אני הפסדתי את הקרב אבל ניצחתי במלחמה. זה היה הבמב"י פורץ הדרך הראשון בארץ, והוא התקיים בגלל ניצול ציני של הטרגדיה כדי להשתלט עליי ולזרוק אותי, בגלל היותי חלשה. כל הדירקטוריון היה נגדי ואני באתי ככה, כמו דוד מול גולית. מאז אני אוהבת את החיה במב"י".

הימור שעלה יפה נרשם בעסקת הבמב"י למכירת עלית לקבוצת שמראוס. בשנת 2007 הפעילה קבוצת פדרמן הסכם במב"י שלפיו שטראוס, שבבעלות מיקי שמראוס, תרכוש

הסכמי במב"י מקפלים בתוכם מקדם אמוציונלי גבוה ופתח לניהול לוחמה פסיכולוגית עסקית. העיסקה מתגלגלת כמו דו־קרב בצהרי היום: מי שישמור על קור רוח ירוויח; מי שימצמץ ראשון יפסיד

אילו דורי היה סבור שיש סיכוי, ולו הקטן ביותר, ש-82 מיליון השקלים לא יספיקו, הוא היה מציע יותר. אבל הוא עעה. בגזית גלוב שלפנו פנקס, רשמו צ'ק ושלחו את דורי הביתה. ההימור שלו כשל

את מניות פדרמן בעלית לפי 38 שקל למניית 1 ו-67.25 שקל למניית 5. שטראוס החזיקה אז ב-17.7% מההון ובכ-19% ממניות השליטה בעלית, ואילו קבוצת פדרמן החזיקה בכ-13% מההון של עלית ובכ-27% מהשליטה בה. מרוכב היה במחיר גבוה יחסית, וההנחה הרווחת מבחינת דיוויד פדרמן היתה כי בשטראוס לא יוותרו על עלית. הוא סבר כי הם ראו בעלית נכס אסטרטגי, מותג שהיו מקושרים אליו רגשית, ובנוסף היתה להם קופת מזומנים בהיקף של כ-100 מיליון דולר ממכירת אחזקות בתשלובת שטראוס לקונצרנים דנובה ויניליוור.

פדרמן לא מצמץ וביקש בסך הכל כ-63 מיליון דולר. מקורב לעיסקה אמר לעסקים כי מדובר במהלך מבריק מצדו של פדרמן, שהאמין כי יש בסיס מוצק לבקשתו, גם אם מדובר במחיר גבוה יותר ממחיר השוק, וכי הסיכוי שבשטר"אוס יוותרו על עלית הוא קלוש. לכן הוא הלך על זה. אבל פדרמן גם הביא בחשבון כי קיימת אפשרות שבשטראוס יתקפלו, ולכן גייס משקיע שותף כגיבוי למקרה שיצטרך לגייס בעצמו את מיליוני הדולרים ולרכוש את חלקה של שטראוס בקבוצה. בסופו של דבר צלח ההימור ושטראוס רכשה את עלית.

המסקנה המתבקשת מעסקה זו היא כמעט פרוזאית: אם יש לך לב חלש, ויותר מכך, אם אין לך יכולת לשלם את המחיר במקרה שתפסיד – אל תיכנס להפתקה מסוג זה. כי במב"י יכולה להיות חיה ענוגה, אבל היא בטח לא פראירית. ✖

hagit.bronsky@maariv.co.il

אלמנה צעירה שנבהלה מהמניפולציה. "קיבלתי מבנק הפועלים מכתב שאם לא אמכור את חלקי יוטלו עליי עונשים והתנה" לות ארוכה בבית המשפט, כאילו שרצו לומר לי 'מותק, תחשבי פעמיים'. בכל התקופה עד מועד השלמת העיסקה הם היו בטוחים שאני עושה תרגילים ושכסופו של דבר לא יהיה לי הכסף לקנות אותם, וכאמת לא היה לי. אבל אז פגשתי בחור בשם לוי קישניר שבדיוק הגיע לישראל מארה"ב והתעניין בהשקעות בארץ. ראיתי את ההזדמנות. לא סיפרתי לו על הבמב"י, אבל הצעתי לו את עסקת חייו: אפשרות להשתלט מיד על חברה בריאה וטובה תמורת 3.9 מיליון דולר. הוא היה מעוניין, ובאותו היום בישרתי שאני קונה את חלקם.

"זימנתי פגישה עם השותפים והגעתי אליה עם הכסף מקושניר בסך 3.5 מיליון דולר – את 400 אלף הדולרים העודפים לקחתי לעצמי. שמתתי את הכסף על השולחן ואמרתי לרבין: 'אתה מפורט'. אני לא אשכח את הפרצוף שלו באותו הרגע, הוא נראה כמו קרפיון שמוציאים מהמים, נותנים לו מכה על הראש והוא עוד מפרפר לרגע לפני שהוא מת. מובן שרעדו לי הרגליים בכל התהליך. לכאורה הייתי רגועה, אבל בתוכי פחדתי שמהשה ישתבש. באותו הערב אחרי הפגישה הלכתי למסיבה, אך עוד לא יכולתי לספר על מה שקרה, ונאלצתי לספוג את מבטי החמלה של המזמנים האחרים שאמרו מאחורי גבי: 'איזו

↑ אלבין. "במסיבה נאלצתי לספוג את מבטי החמלה של המזמנים שאמרו מאחורי גבי: 'איזו מסכנה, תקעו לה במב"י'"

14.86x13.7	1	עמוד 48	שופינג מקומי - בית שמש	11/08/2011	28473232-1
עורך דין שלומי תורג'מן - 29490					

למשרד הפנים אין תשובות

משרד הפנים שוב חמק מהגשת תשובתו לעתירות, כנדרש בהוראת הבג"צ.

משרד הפנים - התנגדו למתן ארכה נוספת. עורכת-הדין ורד כהן מהלשכה המשפטית של המועצה ועורך-הדין שלומי תורג'מן ממשרד עורכי-הדין אפיק-תורג'מן, הגיבו בפליאה נוכח הודעת המדינה וטענו בתגובה לבקשת המדינה: "יום לפני המועד בו נקבע כי על המדינה להגיש תשובתה, התבשרה המועצה לראשונה אודות כוונה לפעול לקיומה של פגישה בין העותרת לבין נציגי עיריית בית-שמש. רק בשיחה טלפונית, לאחר שהעותרת הדיעה כי לא תוכל להסכים למתן ארכה נוספת, הבהירה ב"כ המדינה, כי בשיחות אלו ייטול חלק גם מנכ"ל משרד הפנים".

עשרות אלפי תושבי המועצה האזורית מטה-יהודה, בעלי מפעלים ועובדים באזורי התעשייה של המועצה, ממתנים מזה מספר חודשים לשמוע את הסבר המדינה ההחלטה התמוהה לספח את כל אזורי התעשייה של המועצה לטובת העיר בית-השמש, החלטה אשר הוגדרה על-ידי תושבים בעתירתם לבג"ץ כפוליטית ונגועה בשיקולים זרים.

התושבים ממתנים, אך תשובות מסודרות של שר הפנים, אלי ישי ושל צוות משרדו, אין. בתחילה, נקבע בבג"צ כי משרד הפנים יגיש תשובתו לעתירה עד ליום 19 ביוני. משרד הפנים ביקש

ארכה זו ונגדת את בקשת הרחייה של המדינה בה נאמר, כי "החלט בהתאם לבקשת שר הפנים, כי מנכ"ל משרד הפנים יפעל לקידום הידברות בין הצדדים, בניסיון לגשר ביניהם. לאור האמור לעיל, על מנת לאפשר מיצוי של הליך ההידברות, מתבקש בית המשפט הנכבד להאריך את המועד".

ארכה וקיבל, בהסכמת הצדדים, עד ליום רביעי, 3 באוגוסט. מועד זה חלף בשבוע שעבר. האם תשובת המשרד הגיעה? לא ולא.

במועצה לא דחו את הצעת הפשרה של השר ישי אך אמרו, כי "ישנה חשיבות עליונה, גם אם לצורכי הידברות, לכך שתוגש תשובה במועד על מנת שניתן יהיה להבין מה עמדת המדינה ביחס לטענות. הידברות אינה מסלול עוקף בג"צ אלא מקביל לו".

באותו הבוקר הודיעו אנשי משרד הפנים לבג"ץ, כי אין בכונתם להגיש תשובתם שכן הם מנסים לקדם פשרה בנושא. כאן, כבר נתקלה ההודעה בהתנגדות מצד אנשי המועצה האזורית מטה-יהודה. "העתירות השונות שהוגשו נגד משרד הפנים מחייבות קבלת תשובות מסודרות מהשר ישי. הציבור מצפה לזה. העובדים מצפים לזה. בעלי המפעלים מצפים לזה. אנשי המועצה מצפים לזה. כמו שהנחיתו על כולנו החלטה שפוגעת בגו קשות, כך אנו מצפים לתשובות מפורטות וברורות מצד מי שקיבל את ההחלטה", אומר גורם בכיר במועצה.

תגובתו של משה דדון, ראש המועצה האזורית מטה-יהודה: "אנו תמיד בעד הידברות. הצענו פשרות ואנו מוכנים להגיע לאהבה". אך אין בכך בכדי למנוע מהמדינה להגיש תשובה מסודרת לבית המשפט בה נשמע את עמדתה לטענות הרבות שעלו בששת הבג"צים שהוגשו נגדה לבית המשפט".

שר הפנים ישי ביקש לקבל ארכה נוספת בטענה www.afaiklaw.com כוונה לפעול לקיומה של פגישה בין נציגי מטה-יהודה לנציגי עיריית בית-שמש. המועצה, יחד עם עותרות נוספות נגד